

**Oświadczenie złożone
przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego
na 17. posiedzeniu Senatu
w dniu 7 sierpnia 2008 r.**

Oświadczenie skierowane do minister edukacji narodowej Katarzyny Hall

Pani Minister!

Zwracam się do Pani Minister z prośbą o uściślenie odpowiedzi na moje oświadczenie senatorskie złożone na piętnastym posiedzeniu Senatu w dniu 15 lipca bieżącego roku w sprawie eksternistycznych kursów rolniczych. Otóż oświadczenie dotyczyło problemu beneficjentów Sektorowego Programu Operacyjnego - Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004-2006 w zakresie działania 1.2. "Ułatwianie startu młodym rolnikom", czyli tak zwanych młodych rolników, a także braku możliwości uzyskania przez nich kwalifikacji rolniczych, a nie przyczyn wprowadzenia nowego systemu egzaminów eksternistycznych.

W związku z tym ponownie pragnę zwrócić się do Pani Minister z zapytaniem, dokładniej opisując zaistniały problem.

Beneficjent w momencie podpisywania umowy o dofinansowanie posiadał wykształcenie wyższe, średnie, zawodowe lub podstawowe uzyskane w systemie ośmioletnim w zawodzie innym niż rolniczy i zgodnie z rozporządzeniem MRiRW z dnia 22 września 2004 r., aby sprostać wymaganiom UE w zakresie kwalifikacji zawodowych uprawniających do skorzystania z programu Premia dla Młodych Rolników, powinien mieć udokumentowany trzy- lub pięcioletni staż pracy w gospodarstwie. Jednakże wielu beneficjentów nie było w stanie udokumentować stażu pracy w gospodarstwie i dlatego zobowiązywali się uzupełnić wykształcenie w zakresie rolniczym w przeciągu pięciu lat od momentu otrzymania dofinansowania. Duża część beneficjentów podejmowała więc naukę lub była już w trakcie nauki w szkole dla dorosłych, ale w zawodzie niezwiązanym z rolnictwem. Wynikało to z wielu powodów, między innymi z małej dostępności szkół o profilu rolniczym na ich terenie, ponadto koszty dojazdu do szkoły przewyższały koszty trzymiesięcznego kursu rolniczego, więc zdecydowali się oni uczęszczać do szkoły średniej w ich rejonie, by potem uzupełnić kwalifikacje rolnicze podczas kursu. Co więcej, w wypadku niektórych beneficjentów uczęszczanie do pięcioletniego technikum rolniczego wiązałoby się z przekroczeniem okresu przewidzianego w umowie o dofinansowanie w ramach programu Premia dla Młodych Rolników.

Rozważmy przypadek szczególny. Beneficjent, który nie spełniał warunku wykształcenia i zobowiązał się je uzupełnić w przeciągu pięciu lat po podpisaniu umowy o dofinansowanie, podpisał umowę w maju, a uczęszczać do technikum rolniczego zaczął we wrześniu tego samego roku. Oznacza to, że szkołę ukończy za pięć lat w czerwcu, a termin wymagany umową upływa w maju. Dlatego też cztery lata liceum plus trzy miesiące kursu rolniczego to była jedyna możliwość uzyskania kwalifikacji rolnych w terminie przewidzianym umową.

Sprawa dotyczy też w dużym stopniu tych beneficjentów programu, którzy przejęli gospodarstwo rolne, będąc w trakcie nauki w szkole średniej o profilu innym niż rolniczy. Oznacza to, iż w momencie podpisywania umowy posiadali wykształcenie gimnazjalne i zgodnie z rozporządzeniem MRiRW z dnia 22 września 2004 r., by sprostać wymaganiom UE w zakresie kwalifikacji zawodowych, powinni udokumentować pięcioletni staż pracy w gospodarstwie. W tym przypadku beneficjent ze względu na młody wiek nie był w stanie udokumentować pięcioletniego stażu pracy w gospodarstwie, dlatego też zobowiązał się uzupełnić kwalifikacje rolne w przeciągu pięciu lat od momentu otrzymania dofinansowania. Beneficjenci ci, podpisując umowy o dofinansowanie, mieli w planach ukończyć szkoły ponadgimnazjalne o kierunku, który wybrali, zanim otrzymali gospodarstwo i złożyli wnioski o dofinansowanie,

a potem chcieli ukończyć kursy zapewniające im kwalifikacje zawodowe w zakresie rolniczym, by sprostać wymaganiom UE. Uzupelnienie to było możliwe dzięki istnieniu kursów rolniczych nadających uprawnienia w zawodzie rolnik. Jednakże w roku 2007, już po zakończeniu naboru wniosków i po podpisaniu umów o dofinansowanie w ramach programu Premia dla Młodych Rolników, minister edukacji narodowej wprowadził zmiany w systemie kursów eksternistycznych i tym samym zlikwidował możliwość uzyskania uprawnień rolniczych w drodze ukończenia kursu rolniczego.

W związku z powyższym pragnę zapytać: co w obecnej sytuacji ma zrobić beneficjent programu, który podpisał umowę i uzyskał dofinansowanie w czasie, gdy uzyskanie kwalifikacji rolniczych w ramach kursu było możliwe, a teraz ukończył szkołę średnią lub zawodową o innym kierunku niż rolniczy i w obliczu braku kursów nie zdąży uzupełnić wykształcenia, nie ze swojej winy, a także zgodnie z umową będzie musiał zwrócić dofinansowanie wraz z odsetkami? Czy ministerstwo zaproponowało tym ludziom jakieś rozwiązania alternatywne, a jeśli tak, to jakie? Czy te rozwiązania uwzględniają presję czasu, na jaką zostali, niesłusznie i nie ze swojej winy, narażeni beneficjenci programu Premia dla Młodych Rolników, bowiem dla wielu z nich termin uzupełnienia wykształcenia już minął albo mija w tym lub przyszłym roku, a najpóźniej w czerwcu 2010 r.?

Proszę zatem Panią Minister o wyjaśnienie tych niezwykle istotnych kwestii.

Z poważaniem

Grzegorz Wojciechowski